

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

(Адміністрація Держприкордонслужби)

вул. Володимирська, 26, Київ, 01601, тел./факс: (044) 235-11-00, тел. (044) 239-84-80
E-mail: @сайт: www.dpsu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00034039

Віталію Купчинському
foi+request-121768-
@fda.com.ua

Адміністрацією Держприкордонслужби в межах компетенції розглянуто Ваш запит на інформацію (далі – Запит), який і який надійшов на електронну адресу «Publicinfo@dpsu.gov.ua» 03 січня 2024 року і 04 січня 2024 року.

Стосовно відповіді на перше питання Запиту інформуємо, що посадові та службові особи, які здійснюють прикордонний контроль у пунктах пропуску, під час надання дозволу на виїзд з України громадянам України в умовах воєнного стану (прийняття рішення про відмову у перетинанні державного кордону) діють відповідно до Конституції України, вимог указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 (зі змінами) та № 65/2022, законів України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про правовий режим воєнного стану», Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. № 57, зі змінами (далі – Правила), Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455, інших нормативно-правових актів. Згідно з вимогами Правил під час дії на території України воєнного стану право на перетин державного кордону крім осіб, зазначених у пунктах 2¹ та 2² цих Правил, також мають інші військовозобов'язані особи, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації.

Ця норма не поширюється на осіб, визначених в абзацах другому і третьому частини третьої статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також пункті 2¹⁴ цих Правил.

Зокрема, відповідно до пункту 2⁶ Правил під час дії на території України воєнного стану не підлягають призову на військову службу під час мобілізації та мають право на виїзд за кордон у тому числі й чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років.

Водночас, вимогами вказаних вище нормативно-правових актів вичерпного переліку документів, які підтверджують факт перебування на утриманні військовозобов'язаних осіб троє і більше дітей віком до 18 років, не затверджено. Пропуск через державний кордон цієї категорії громадян України здійснювався на підставі роз'яснень, наданих Міністерством внутрішніх справ України, та листів

Адміністрація Держприкордонслужби
№02.3/ЗПІ-39-35 від 04.01.2024
КЕП: Баран Леонід Михайлович 04.01.2024 15:34
123B2A2A7363D1F4040000007D0100007F860100
Сертифікат дієвий з 03.03.2023 00:00 до 02.03.2025 23:59

Адміністрації Держприкордонслужби, які не встановлюють норм права, а носять інформаційний характер.

Крім того, в пунктах пропуску через державний кордон прикордонниками виявлено значну кількість підроблених (отриманих у незаконний спосіб) документів, що підтверджують статус багатодітних батьків (свідоцтв про народження дітей, посвідчень багатодітної сім'ї тощо), які пред'являли громадяни України для виїзду за кордон в умовах воєнного стану.

У зв'язку з цим, та з врахуванням вимог Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 65/2022 пропуск громадян України, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації, було приведено у відповідність до вимог законодавства України, а саме: на підставі довідок про відстрочку від мобілізації, що видаються територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки, або відповідного запису у військово-облікових документах.

Станом на сьогодні проходить визначену законодавством України процедуру погодження опрацьований Адміністрацією Держприкордонслужби проект постанови Кабінету Міністрів України, згідно з яким пропонується внесення змін до Правил в частині визначення порядку та необхідних документів для виїзду осіб, визначених пунктом 2⁶ Правил.

Щодо підстав для здійснення уповноваженими посадовими особами Державної прикордонної служби України перевірки паспортних та інших документів у осіб, які перетинають державний кордон України повідомляємо, що правовою основою діяльності Державної прикордонної служби України є Конституція України, закони України «Про державний кордон України», «Про Державну прикордонну службу України», інші закони України, видані на їх виконання акти Президента України, Кабінету Міністрів України, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Повноваження щодо встановлення законних підстав для перетинання державного кордону і надання громадянам України, іноземцям, особам без громадянства дозволу на в'їзд в Україну чи виїзд з її території надані уповноваженим службовим особам Державної прикордонної служби України, які здійснюють процедури прикордонного контролю в пунктах пропуску через державний кордон, та які діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною другою статті 7 Закону України «Про прикордонний контроль» встановлено, що у ході перевірки документів уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України використовують технічні засоби, здійснюють пошук необхідної інформації у базах даних, а також за результатами оцінки ризиків проводять опитування осіб, які прямують через державний кордон.

Зокрема, згідно із статтею 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» органам, підрозділам, військовослужбовцям, а також працівникам Державної прикордонної служби України, які відповідно до їх службових обов'язків можуть залучатися до оперативно-службової діяльності, для виконання покладених на Державну прикордонну службу України завдань надаються у тому числі й такі права:

перевіряти в осіб, які прямують через державний кордон України, документи на право в'їзду в Україну або виїзду з України, робити в них відповідні відмітки і у випадках, передбачених законодавством, тимчасово їх затримувати або вилучати;

шляхом опитування осіб з'ясовувати підстави перетинання державного кордону України, не пропускати через державний кордон України осіб без дійсних документів на право перетинання кордону, осіб, які надали завідомо неправдиві відомості під час одержання зазначених документів, осіб, яким Державною прикордонною службою України за порушення законодавства з прикордонних питань та про правовий статус іноземців чи за мотивованим письмовим рішенням суду та правоохоронних органів або постановою державного виконавця не дозволяється в'їзд в Україну або тимчасово обмежено право виїзду з України; робити в документах зазначених осіб відповідні відмітки;

здійснювати згідно з дорученнями правоохоронних органів України затримання в пунктах пропуску осіб, які прямують через державний кордон України, та які розшукуються за підозрою у вчиненні злочину, переховуються від органів досудового розслідування та суду, ухиляються від відбуття кримінального покарання та в інших випадках, передбачених законодавством України;

у випадках та в порядку, передбачених законами України, розглядати справи про правопорушення, накладати стягнення або передавати матеріали про правопорушення на розгляд інших уповноважених органів виконавчої влади або судів;

здійснювати адміністративне затримання осіб на підставах і на строки, визначені законами, у тому числі іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перетнули державний кордон України, стосовно яких прийнято в установленому порядку рішення про передачу їх прикордонним органам суміжної держави, на час, необхідний для такої передачі;

тримати осіб, затриманих в адміністративному порядку, в спеціально обладнаних для цих цілей приміщеннях;

запрошувати осіб до підрозділів Державної прикордонної служби України для з'ясування обставин незаконного перетинання державного кордону України, порушення режиму державного кордону, прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України, а також інших правопорушень, розгляд справ про які законом віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України. У разі потреби з'ясування обставин зазначених порушень може здійснюватися і в інших місцях.

Відповідно до статті 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» посадові особи Державної прикордонної служби України наділені повноваженнями щодо перевірки у осіб, які прямують через державний кордон України, документів на право виїзду з України, з'ясування підстав для перетинання державного кордону України та у випадках, передбачених законодавством, мають право приймати рішення про відмову у перетинанні державного кордону України.

Директор Департаменту охорони
державного кордону

Леонід БАРАН